

Al in de eerste beweging ironiseert Fabre inderdaad het katholieke idee van een leven na de dood. De lijkbaren vol bloemen op het podium komen immers als in de eerste de beste *grand guignol* horrorfilm tot leven. Naakte vrouwen komen tevoorschijn om even later met hun darmen in hun handen over het podium te zwalken en er zichzelf tenslotte ook nog aan op te hangen. Ondertussen vertelt de Dokter-Filosoof ons voor het eerst, maar zeker niet voor het laatst: ‘Een droom is soms surrealistisch, maar de dood is altijd surrealistisch’. Daarna komt de patholoog-anatomist op om een dissectie uit te voeren op een priester die stierf tijdens een exorcisme. Bij de dissectie van het lijk blijkt dat de priester een ruilhart heeft. Net wanneer de anatomist dat hart aanraakt, komt de priester tot leven, en wil hij meteen vertrekken omdat hij een dringende afspraak heeft met de stervende ‘Vlinder die tracht de doden te doen lachen’. Fabre laat niet na om de gelijkenis tussen de priester en de vlinder aan te stippen als hij de anatomist laat opmerken dat de priester nog slechts een leeg omhulsel is. Ondertussen weten we ook dat het ruilhart van de priester afkomstig is van een Chinese ter dood veroordeelde gevangene. Die zien we in de eerste zang kronkelen over het podium. In latere zangen krijgt hij ook het woord. Dan leren we dat hij nooit aan een volgend leven kan beginnen zonder zijn hart. ‘De Vlinder die tracht...’, een fantastische rol van Linda Adami trouwens, komt wel aan het woord en zal dat bij elke zang op het einde doen om een morbide grap over de dood te vertellen. (Die grappen zijn trouwens overbekend. Het gaat blijkbaar niet om de inhoud van de grap zelf, maar om het feit dat zulke grappen verteld worden, dat mensen dus kunnen lachen met de dood.) Elke zang wordt tenslotte afgerond met een ‘stem van de geschiedenis’. De eerste keer is dat een getuige van de ramp met de Twin Towers, de tweede keer de Paus, de derde keer Osama Bin Laden, enzovoort.

Hoe onwaarschijnlijk en bizar de tekst soms ook lijkt, duidelijk is wel dat Fabre twee opvattingen over leven en dood steeds weer naast elkaar plaatst. In de ene opvatting, die we monotheïstisch kunnen noemen, is er sprake van leven na de dood. De dood wordt zo een soort ijkpunt voor de waarde van het leven, en perkt meteen de mogelijkheden van het leven in tot wat het Goddelijke Gebod en Verbod toelaten. In de andere, ‘pantheïstische’, opvatting worden we eeuwig wedergeboren. Bij Fabre komt bij dat pantheïsme weinig mystiek kijken: hij alludeert letterlijk op het feit dat elk dood lichaam na desintegratie de bouwstenen levert voor een nieuw leven. In elk geval: hij kiest voor die tweede opvatting. Zo schuift hij een andere inhoud binnen in de oude vorm van het requiem. Op het eerste gezicht ontkent Hij de Dood niet, maar ‘temt’ hij ze zoals veel culturen dat eeuwenlang deden door ze expliciet een rol te geven in het leven. ‘De vlinder die de doden laat lachen’ belichaamt hier die gedachte. Dat laat Fabre dan weer toe om zijn gebruikelijke stokpaardjes te berijden. In het bijzonder is hier de analogie tussen de lange levenscyclus van de vlinder – van ei naar rups naar cocon naar volwassen vlinder of imago (!) – die resulteert in een slechts kortstondig moment van grote pracht een mooie metafoor voor het leven van de kunstenaar en meteen ook voor de grote levenscyclus van de mens, waar het einde van één bestaanswijze het begin van een andere inluit. Versta: we gaan nooit dood, we leven eeuwig, zij het in steeds andere vormen.

Fabre is echter niet vies van een paradox meer of minder. In een interview in het programmaboek laat hij verstaan dat hij als kunstenaar zowat is opgegaan in zijn werk: ‘Als Mensch bin ich schon zeit Jahren tot, sozial tot. Ich lebe nämlich über den Atem meines Werkes, und zieht man sich in die Atmung seines Werkes zurück, stirbt man sozial gesehen ab.’ Bemerkt de analogie tussen de mens die terug opgenomen wordt in de Natuur als hij sterft, en de kunstenaar die opgenomen wordt in zijn Werk – dat hem als een tweede Natuur draagt – als hij sociaal sterft. Of dus: de kunstenaar